

Es hora de canvis! Els autors de l'article «Vers un espai europeu d'educació universitària: un repte per a les universitats europees» asseguren que a la universitat ens trobem a les portes d'uns canvis que poden ser revolucionaris. Bé, de fet, des que sóc a la universitat, ja fa més de trenta anys, he vist un bon nombre de «nous» plans d'estudi, però poques vegades he tingut la impressió que els canvis proposats es traduïssin en una millora evident del producte final, és a dir, del llicenciat. Tot i que ara aquest proper canvi serà global i d'àmbit europeu, em permetran els autors de l'article (J. Barbosa, G. Fonrodona i J. Guiteras) que mantingui el meu escepticisme. Això sí, procuraré no engrair «les files dels immobilistes radicals que voldrien que res no canviés...»

El que sí em sembla que portaran canvis espectaculars són la nanociència i la nanotecnologia. Aquestes són disciplines que obren les portes a descobriments i aplicacions impensables fa només uns pocs anys. S'ha dit que la nanotecnologia té capacitat per canviar-ho tot: medicina, vehicles, tècniques de construcció d'edificis i manufactura de teixits, entre molts d'altres. Un dels camps on s'està treballant és en el possible ús de nanopartícules, formades per metalls de transició, en processos catalítics. L'article que signa M. Gómez n'és una bona mostra.

També s'estan produint canvis extraordinaris en el camp de la ciència dels materials, des del descobriment dels aliatges amb memòria de forma, materials amb un gran potencial per a aplicacions, gràcies a l'efecte memòria de forma i a la pseudoelasticitat. R. Santamarta, J. Pons i E. Cesari, de la Universitat de les Illes Balears, han escrit un treball excel·lent on es mostren alguns exemples espectaculars.

Molts creiem que l'addició de compostos químics desinfectants i oxidants, com clor, ozó, diòxid de clor o cloramines, a l'aigua eliminava qualsevol tipus de problema sanitari. Però no és així. Aquests productes poden reaccionar amb la matèria orgànica de l'aigua i originar subproductes de desinfecció que poden perjudicar la salut dels consumidors per les seves propietats cancerígenes. Es per això que les plantes de tractament han de controlar la concentració d'aquestes espècies químiques i evitar que superin els màxims de concentració permesos. F. Ventura i B. Cancho són uns experts en el tema, com podreu veure llegint la seva interessant contribució.

Tant de bo el toxicòleg menorquí Mateu Orfila hagués tingut els mètodes analítics de què disposa F. Ventura en els laboratoris de la Societat General d'Aigües de Barcelona! S'hagués estalviat un munt de problemes! Veureu en el documentadíssim article de J. R. Bertomeu, de la Universitat de València, que l'assaig de Marsh per a la detecció de l'arsènic era clarament millorable...

Canviant de registre, confesso que els meteorits sempre han representat per a mi un món misteriós i intrigant. Diuen els experts que a partir dels meteorits es pot arribar a entendre la formació de la Terra (i potser també la destrucció?). Atès que J. Llorca és un estudiós del tema, ja fa un temps el vaig convidar a escriure un article sobre la química dels meteorits. Em va dir que hi havia molt poca literatura sobre això, però li va interessar la proposta i aquí en tenim el magnífic resultat. És gairebé més un article de recerca que de divulgació!

La idea que em va proposar S. Cortiñas (Universitat Pompeu Fabra) d'escriure sobre la divulgació de la molècula de l'ADN em va semblar molt atractiva. La determinació estructural d'aquesta molècula en el 1953 va encetar un repte considerable: fer entendre al gran públic l'estructura, la composició, les propietats i les funcions de l'ADN. I això és el que fa l'autor magníficament, ajudat per la seva doble condició de químic i periodista.

Completen aquest número les seccions habituals de «Químic@ en pantalla», on es comenten, entre altres qüestions, la tècnica del *phishing*, que s'aplica per a obtenir de manera fraudulenta informació confidencial d'internautes incauts; «El bagul dels llibres», en què s'analitzen les formes (geomètriques), i «El residu», on es parla de Finlàndia i d'emulsions.

He començat aquest editorial parlant de canvis i no vull acabar sense informar-ne d'un altre. En efecte, l'editor del número 7 de la revista serà el responsable de publicacions de la nova Junta de la Societat Catalana de Química, Pere Alemany, professor de química física de la Universitat de Barcelona. Crec que, un cop consolidada la revista, és bo que entri gent entusiasta i amb noves idees per tal de seguir avançant en la línia de divulgar en català la química tant com sigui possible. Vull agrair des d'aquí a tots els que m'han ajudat a fer realitat el projecte de la REVISTA DE LA SOCIETAT CATALANA DE QUÍMICA, en especial, als dos presidents de la Societat amb què he tingut la sort de col·laborar, Pilar González Duarte i Àngel Messeguer, dels quals sempre he rebut el màxim suport. Gràcies a tots.